1 การเจริญเติบโตในครรภ์และการคลอด

จัดทำโดย คณะทำงานสุขภาพไทย

อัตราตายทารกแรกเกิดภายใน 7 วัน สามารถป้องกันได้โดยแม่ดูแลสุขภาพขณะตั้งครรภ์ จะทำให้เด็กเกิดรอดและมีน้ำหนักแรกเกิดมากกว่า 2,500 กรัม

ตัวชี้วัดการเจริญเติบโตในครรภ์ คือ น้ำหนักเด็กแรกเกิด และการคลอดครบกำหนด ข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในปี พ.ศ. 2549 ในจำนวนเด็กแรกเกิด 631,558 ราย ร้อยละ 11 มีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ซึ่งลดจาก ร้อยละ 13 ในปี พ.ศ. 2540 แม้ว่าสถานการณ์จะดีขึ้น แต่ยังคงมีเด็กเกือบ 70,000 คน ที่มีน้ำหนักตัวแรกเกิดน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งนับเป็นความเสี่ยงต่อสุขภาพ

จำนวนและร้อยละของน้ำหนักเด็กแรกเกิด ในปี พ.ศ. 2540 และ 2549

แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กำหนด
อัตราทารกแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่า 2,500 กรัม ไม่เกินร้อยละ 7 ของเด็กแรกเกิด

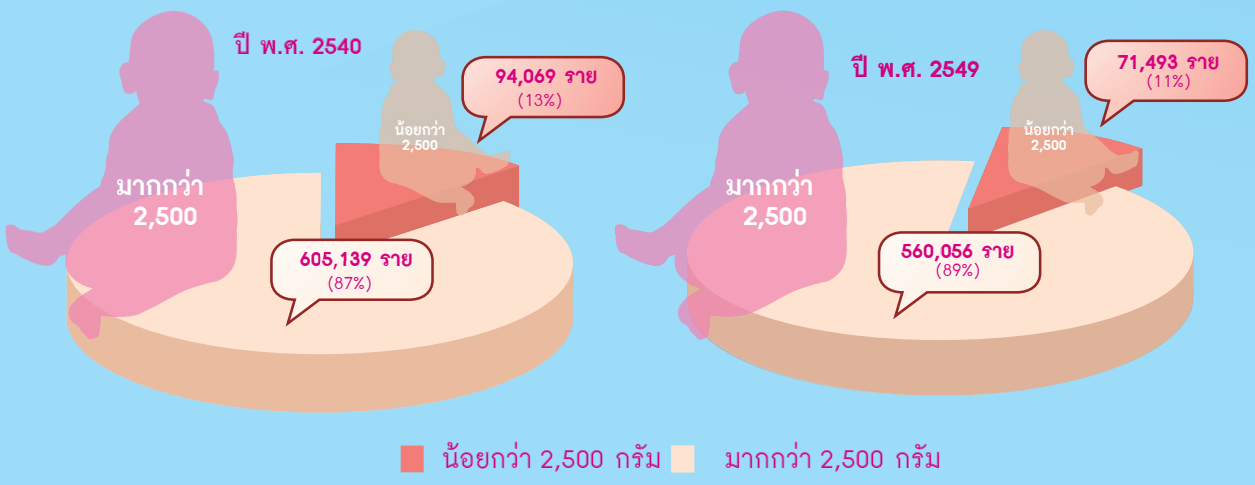

ที่มา : สถิติสาธารณสุข 2540 และ 2549
หมายเหตุ : เด็กแรกเกิดปี 2549 มีจำนวน 631,558 ราย เป็นเด็กที่ไม่ทราบน้ำหนักตัวแรกเกิดจำนวน 9 ราย
เด็กแรกเกิดปี 2540 มีจำนวน 699,260 ราย เป็นเด็กที่ไม่ทราบน้ำหนักตัวแรกเกิดจำนวน 52 ราย

ทำไมต้อง 2,500 กรัม ขึ้นไป

ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม มีโอกาสที่จะพบความผิดปกติของระบบต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งยังพัฒนาไม่เต็มที่ เช่น

- ระบบหายใจ เด็กอาจจะหายใจลำบาก ทำให้ขาดออกซิเจน
- ระบบหัวใจ อาจทำให้เกิดโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด
- พบอุณหภูมิกายต่ำ ทำให้เด็กมีอาการซึม ดูดนมได้น้อยลง น้ำตาลในเลือดต่ำ อาจหยุดหายใจได้
- ภูมิต้านทานร่างกายต่ำ ทำให้ติดเชื้อง่าย

(อ้างอิงจาก สถานการณ์เด็กแรกเกิดน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และกลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพ, แพทย์หญิงนิพรรณพร วรมงคล)

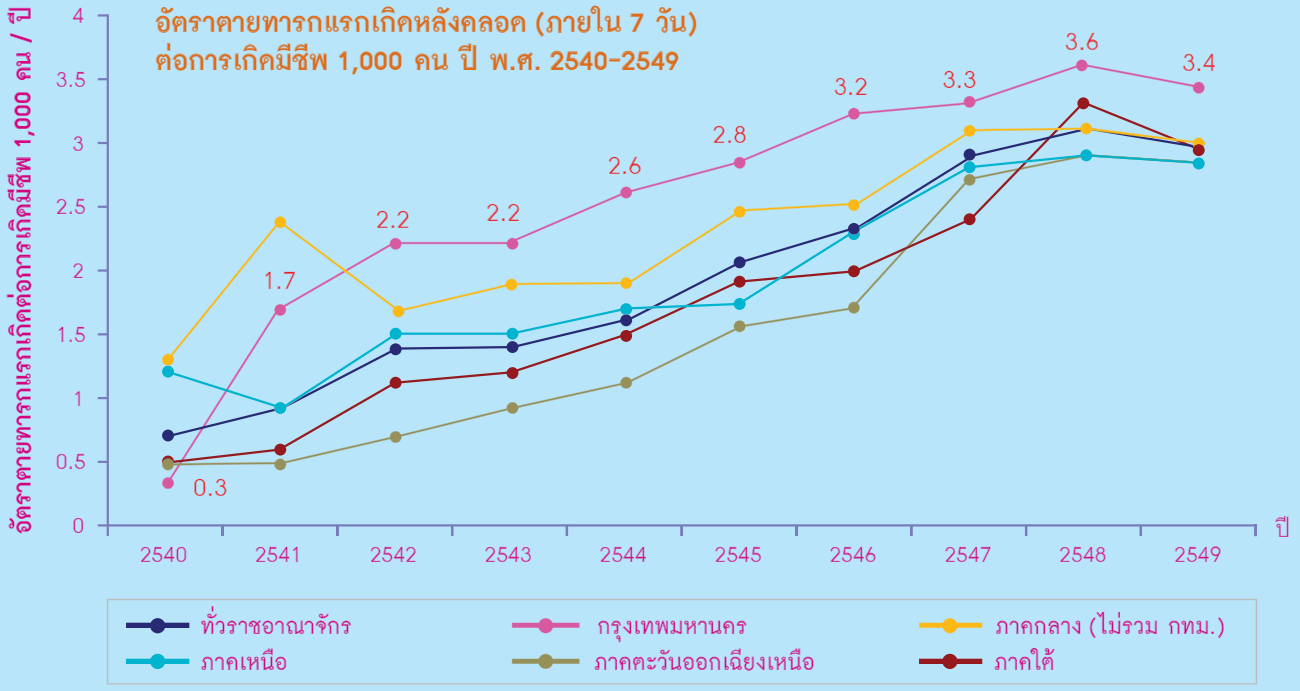

ที่มา : สถิติสาธารณสุข 2549

ทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 2,500 กรัม มีโอกาสมีความผิดปกติของระบบต่างๆ ในร่างกาย ซึ่งความผิดปกติของระบบเหล่านี้มีความเสี่ยงต่อการตายใน 7 วันหลังคลอด

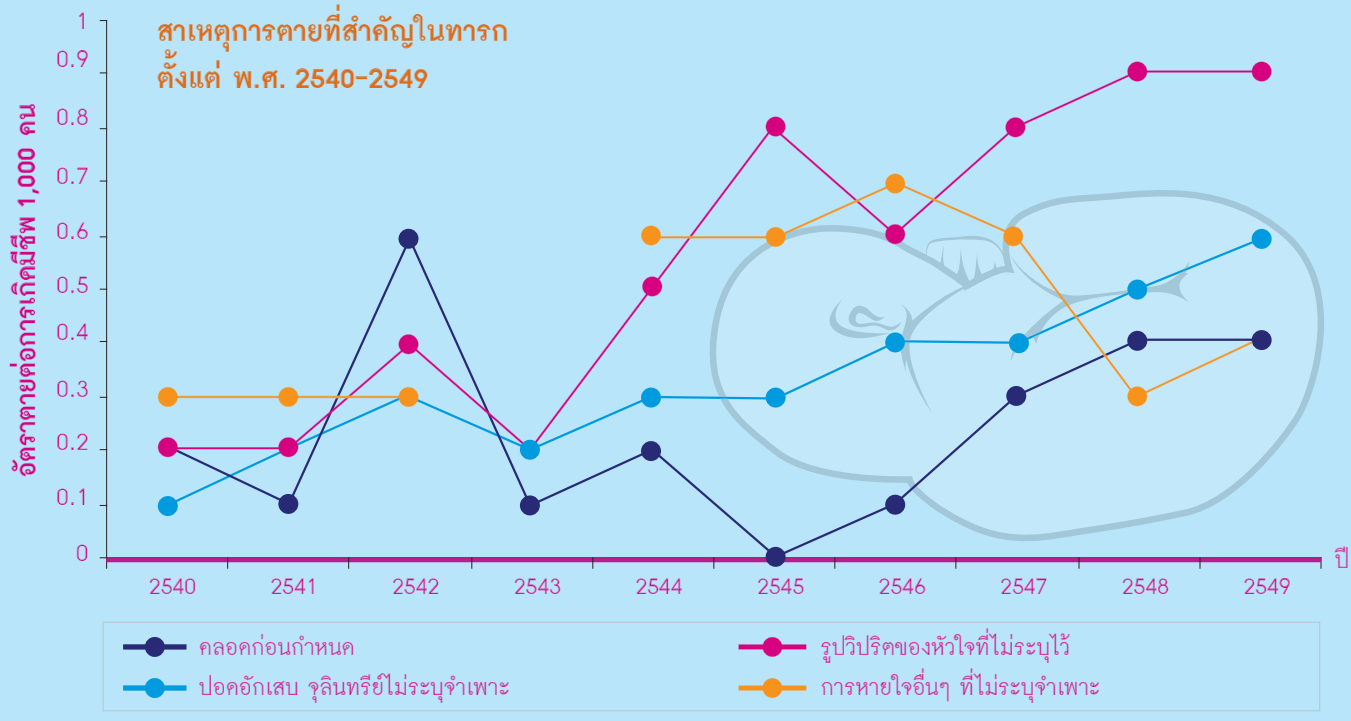

ที่มา : สถิติสาธารณสุข 2549

ข้อมูลจากสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข ได้ยืนยันว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2549 การคลอดก่อนกำหนดเป็น 1 ใน 4 สาเหตุการตายที่สำคัญของทารก